

FRANZ KAFKA: polnisch

Kronika Kafki 1924 (Autorka: Charlotte Spitzer)

Tłumacz: Magdalena Bak

Berlin

Początek stycznia: Franz Kafka mieszka z Dorą Diamant w berlińskiej dzielnicy Steglitz, przy Grunewaldstrasse. Wysoka inflacja w okresie zimowym daje się we znaki. Gdy brakuje spirytusu, Kafka i Diamant podgrzewają jedzenie nad płomieniem świec. Stan zdrowia Kafki znacząco się pogarsza, pisarz gorączkuje i spędza większość czasu w łóżku.

Koniec stycznia: Max Brod odwiedza Kafkę, który czyta mu fragment opowiadania „Jama”.

1 lutego Kafka przeprowadza się wraz z Dorą Diamant do berlińskiej dzielnicy Zehlendorf, w której mieszkają przy Heidestrasse. [zdjęcie] Kafka jest nie tylko zbyt słaby, aby pomóc przy przeprowadzce, ale musi również zostać przetransportowany samochodem do nowego mieszkania.

Początek lutego: Chorego Kafkę odwiedza recytator Ludwig Hardt, który w swoich wystąpieniach prezentuje również teksty Kafki.

Połowa lutego: Chcąc ocenić stan zdrowia Kafki, rodzina decyduje o wysłaniu wuja Siegfrieda Löwy do Berlina. Löwy opowiada się za umieszczeniem Kafki w sanatorium.

Początek marca: Choroba Kafki postępuje na tyle, że Dora wzywa pracującego na co dzień w żydowskim szpitalu w Berlinie znajomego lekarza - doktora Nelken. Przerażony stanem zdrowia Kafki, Nelken przepisuje jedynie środki uśmierzające ból. W ramach zapłaty Kafka przekazuje mu książkę o Rembrandcie.

Praga

W towarzystwie Maxa Broda Kafka wraca **17 marca** do Pragi, Dora Diamant zostaje w Berlinie. Kafka ponownie mieszka u swoich rodziców w Ooppelthaus przy Altstaedter Ring. Poruszony sytuacją mieszkalną rozważa, do jakiego sanatorium powinien się udać i równocześnie pracuje nad swoim ostatnim opowiadaniem „Śpiewaczka Józefina, czyli Naród Myszy”.

Trudności w przełykaniu, które pojawiają się w okolicach **20 marca**, wskazują na możliwą gruźlicę krtani.

Ortmann/ Pernitz (Dolna Austria)

Początek kwietnia: Kafka udaje się do znanego z leczenia chorób płuc sanatorium na terenie Lasu Wiedeńskiego. [zdjęcie]

Krótko po tym Dora Diamant opuszcza Berlin i wynajmuje pokój w pobliskim gospodarstwie. Na pocztówce do Maxa Broda notuje: „Stan bardzo poważny”.

Badania potwierdzają postawioną diagnozę – Kafka choruje na gruźlicę krtani. Lekarze sugerują niezwłoczny transport do Wiednia.

Wiedeń

10 kwietnia, po mimo deszczu i burzy, Kafka jest przewożony jest w otwartym pojeździe do Wiednia. Podczas 4 godzinnej podróży nieprzerwanie osłania go Dora.

W klinice laryngologicznej doktora Markusa Hajka w wiedeńskim Szpitalu Ogólnym Kafce zostaje przydzielona sala wieloosobowa. Zbyt słaby stan ogólny – w ubraniu Kafka waży mniej niż 50 kilo – uniemożliwia przeprowadzenie operacji.

Szwagier Kafki Karl Hermann oraz Felix Weltsch odwiedzają go w połowie kwietnia. Franz Werfel wysyła rózę oraz swoją najnowszą powieść. Do planowanych odwiedzin jednak nie dochodzi.

W wieloosobowej sali umierają kolejni pacjenci, w tym również pochodzący z regionu Waldviertel szewc Josef Schrammel, który podobnie jak Kafka cierpiał na gruźlicę krtani. Kafka przerażony jego śmiercią postanawia, pomimo sprzeciwu lekarzy, opuścić klinikę.

Kierling

19 kwietnia Kafka otrzymuje w Sanatorium Hoffmann w Kierling, nieopodal miejscowości Klosterneuburg, pokój z balkonem i widokiem na ogród. Dora zamieszkuje pokój gościnny i przygotowuje posiłki.

Kafka, któremu lekarze zalecili milczenie, komunikuje się głównie za pomocą fiszek.

W porannym wydaniu ›Prager Presse‹ ukazuje się „Widok z okna oglądany w roztargnieniu”.

20 kwietnia Kafka po raz ostatni opuszcza sanatorium. W tym dniu ukazują się dwa opowiadania: „Mała kobieta” w ›Prager Tagblatt‹ i „Śpiewaczka Józefina, czyli Naród Myszy” w wielkanocnym dodatku ›Prager Presse‹.

Kafka prosi Dorę Diamant o rękę i po tym, gdy ta się zgodziła przyjąć jego oświadczyzny, wysyła list do jej ojca. (W maju otrzymuje negatywną odpowiedź, którą przyjmuje z głębokim żalem. Planowany ślub nie odbędzie się.)

Leczenie Kafki wspierają nie tylko lekarze z sanatorium, lecz również profesor Hajek oraz inni znani wiedeńscy medycy, m.in. doktor Glas, specjalista medycyny antropozoficznej, którego Kafka darzy szczególnym zaufaniem. Na podstawie Diagnozy, którą otrzymała Dora, Kafce zostały maksymalnie trzy miesiące życia.

W okolicach **6 maja** przyjeżdża węgierski student medycyny Robert Klopstock, którego Kafka poznał podczas pobytu w sanatorium w Wysokich Tatrach w roku 1921. Klopstock ma pomóc w opiece nad chorym i odciążyć Dorę Diamant.

Młodsza siostra Kafki Ottla odwiedza brata po raz ostatni, podobnie jak szwagier Karl Hermann i wujek Siegfried Löwy, którzy przyjeżdżają kilka dni później.

W połowie maja do Kierling przyjeżdża Max Brod. Jest to ostatnie spotkanie przyjaciół.

20 maja Kafka pisze w ostatniej pocztówce do Maxa Broda: „Dziękuję za wszystko!”.

2 czerwca Kafka prosi rodziców w swoim ostatnim liście, aby już go nie odwiedzali. Wycieńczony nie jest w stanie dokończyć pisanego listu, robi to za niego Dora Diamant.

Tego samego dnia Kafka pracuje jeszcze nad korektą zbioru noweli pt. „Głodomór”.

3 czerwca około południa umiera Kafka.

Zwłoki są przewożone do Pragi, Dora Diamant i Robert Klopstock jadą tym samym pociągiem.

W wielu gazetach ukazują się wspomnienia przyjaciół – Broda, Weltscha, Bauma oraz Antona Kuh i Edwina Rolleta. Równocześnie publikowane są teksty „Nagły spacer”, „Postanowienia”, „Niedola kawalera”, „Przed prawem” oraz „Troska ojca rodziny”.

11 czerwca Kafka zostaje pochowany na Nowym Cmentarzu Żydowskim w Pradze.

Ostatnie pożegnanie organizowane przez Maxa Broda odbywa się **19 czerwca** w audytorium ›Prager Bühne‹.

17 lipca Max Brod publikuje w czasopiśmie ›Weltbühne‹ testament Kafki.

Pod koniec sierpnia ukazuje się w berlińskim wydawnictwie ›Die Schmiede‹ ostatnia książka – „Głodomór”, którą za życia opracował sam Kafka.